

2026-01-19

Arbetsmarknadsdepartementet

Remissvaret inges per e-post till:

a.remissvar@regeringskansliet.se och a.arm@regeringskansliet.se

Diarienummer A2025/00697

Remissvar rörande betänkandet En översyn av den statliga lönegarantin (SOU 2025:77)

Rekonstruktör- & Konkursförvaltarkollegiet (REKON) i Sverige inkommer härmed med följande remissvar.

REKON tillstyrker i huvudsak regeringens förslag till översyn av och ändringar i den statliga lönegarantin. Det är också välkommet att lagstiftningen uppdateras i förhållande den utveckling som skett i praxis och då främst inom EU-rätten.

Följande punkter föranleder närmare kommentarer .

Huvudansvaret

Inledningsvis önskar REKON framhålla att de överväganden som gjordes i prop. 1991/92:139 med anledning av att beslutsbefogenheterna skulle övergå från Kronofogdemyndigheten till konkursförvaltare alltså gör sig gällande (se prop. 1991/92 s. 28-30). Det föreligger en inte obetydlig risk att lönegaranthandlingen enligt utredningens förslag blir både omständligare, ineffektivare och dyrare i jämförelse med dagens ordning. .

Lagstiftaren har emellertid uttryckt ett starkt önskemål om att staten ska överta huvudansvaret för lönegarantin. Mot bakgrund härav synes förslaget att Skatteverket ska överta huvudansvaret för handläggningen av samtliga lönegarantiärenden välmotiverat, förutsatt att Skatteverket kan upprätthålla en både rättssäker och skyndsamt handläggning av ärendena.

Genom att det enligt utredningens förslag ska det ankomma på förvaltaren respektive rekonstruktören att underrätta Skatteverket om arbetstagarnas anspråk på lönegaranti bibehålls hans naturliga kontakt med arbetstagarna. Därigenom tillvaratas också all den information från personalen som är viktig för en god och effektiv hantering av

konkursen och rekonstruktionen som helhet. Den föreslagna ordningen säkerställer också att arbetstagarnas lönefordringar genom förvaltarens och rekonstruktörens arbete initialt upptas, bedöms och sammanställs på ett rättssäkert och ändamålsenligt sätt.

Oberoende

Förvaltarens möjlighet att anmärka mot Skatteverkets bevakning kopplad till utbetald lönegaranti säkerställer att konkurslagens regler om betalningsrätt kan upprätthållas och förmedlar förvaltarens oberoende i förhållande till staten som borgenär.

Angående arbetstagares egna ansökningar om lönegaranti

Enligt förslaget ska även arbetstagarens egen ansökan om lönegaranti innehålla uppgifter om perioder och förfallodagar. Kravet är i sig rimligt men utifrån förvaltarens och rekonstruktörens samlade erfarenhet har arbetstagare i som huvudregel dålig kännedom om vilka perioder deras lönefordringar avser och förfallodagarna för desamma. Det kan därför förutsäckas att egna ansökningar om lönegaranti allt som oftast kommer att vara i behov av kompletteringsförelägganden från Skatteverkets sida.

Åttamånadersregeln

REKON delar advokat Erik Danhards uppfattning (särskilt yttrande på s. 413 f.) att lagstiftaren bör överväga en ändring av den tidsmässiga begränsningen av lönegarantin, det vill säga åttamånadersregeln i 3 kap. 6 § 2 stycket lönegarantilagen. Garantin skulle i stället kunna knytas till ett visst antal dagar liknande regleringen i föräldraförsäkringen eller vara "överhoppningsbar". En sådan förändring skulle bidra till likabehandling bland arbetstagarna och i större utsträckning uppfylla lagen syfte såsom social skyddslagstiftning.

Nuvarande ordning, där förvaltare (se NJA 2020 s. 414) har varit bundna av att i första hand bevilja lönegaranti för de äldsta lönefordringarna, har, tillsammans med åttamånadersregeln, medfört oönskade effekter för arbetstagare som knappast varit avsedda. . Exempelvis kan en arbetstagare vid konkursutbrottet ha en mindre fordran på inestående lön intjänad i s.k. "tidbank" enligt kollektivavtalet eller i form av överenskommen arbetstidsförkortning från drygt tre månader före konkursen, medan nästföljande fordringar uppkommit först i samband med konkursutbrottet. Då uppstår ett glapp under vilken period arbetstagaren inte erhåller någon "nytta" av garantin, samtidigt som denne helt går miste om lönegaranti för delar av sin uppsägningstid, som i annat fall hade berättigat till ersättning med betydande belopp.

Det finns inte anledning att avvakta med en lagändring i denna del utan erforderliga justeringar bör införas i nuvarande författningsförslag.

Preklusion

REKON önskar framhålla att den föreslagna regleringen om att lönegarantianspråk prekluderas åtta månader efter konkursutbrottet riskerar att diskriminera föräldralediga

arbetstagare. Det är inte ovanligt att arbetstagare inlett sin föräldraledighet före konkursen och därmed vid konkursutbrottet enbart har fordringar på inestående semester. Ofta har den föräldralediga arbetstagaren inte heller bestämt sig för när hen återgå i arbete. Förvaltaren kan inte heller lagligen säga upp arbetstagaren förrän föräldraledigheten har avbrutits. Därmed står det inte heller klart vilken period resterande fordran på lönegaranti avser. Beroende på hur lång föräldraledighet som planeras kan arbetstagarna i fråga komma att gå miste om sin lönegaranti för uppsägningslön och semester under uppsägningstid. I det fortsatta beredningsarbetet bör det utredas om regleringen kan utgöra diskriminering och riskera att stå i strid med EU-domstolens avgöranden rörande s.k. överhoppningsbar tid.

Avräkning

REKON ansluter sig till Advokatsamfundets bedömning i sitt remissvar att den föreslagna avräkningsregeln (7 § andra stycket lönegarantilagen och 12 § andra stycket förmånsrättslagen) inte är förenlig med lönegarantidirektivet.

Missbruk

REKON har vid ett flertal tillfällen framfört åsikten att förvaltarens och rekonstruktörens möjligheter att avslå ansökningar om lönegaranti på grund av misstankar om lönegarantibedrägerier eller annat otillbörligt utnyttjande av lönegarantin har varit för begränsat. Den nu föreslagna utvidgningen i 3 kap. 3 § lönegarantilagen är därför välkommen och ger samtliga aktörer i lönegarantihandläggningen goda verktyg att minska felaktiga utbetalningarna från garantin.

Skatteverkets beslut om lönegaranti

Skatteverkets lönegarantibeslut ska tillsändas konkursförvaltaren och rekonstruktören. REKON passar i denna del på att framföra att det är av stor vikt för handläggningen av konkursen/rekonstruktionen att Skatteverket på lämpligt sätt tillhandahåller förvaltaren respektive rekonstruktören information som också innefattar en sammanställning över samtliga arbetstagares beviljade lönegarantimedel i insolvensförfarandet.

I vilken ordning fordringar ska betalas

Beträffande Skatteverkets utbetalningsfunktion kan upplysningsvis nämnas att Skatteverket gör avdrag för skatt om 30 procent även på arbetstagares fordringar på utlägg, trots att sådant skatteavdrag inte lagligen ska ske. Myndighetens nuvarande utbetalningssystem hanterar inte heller ersättning för olika typer av förmåner på ett ändamålsenligt sätt. Mot denna bakgrund ligger det inte i arbetstagarnas intresse att särskilda kostnader ska betalas först, såvida inte dessa brister först åtgärdas i nuvarande utbetalningsfunktion.

Lönegaranti för andra än arbetstagare

Lagstiftaren bör överväga om det kan vara lämpligt att rubricerad situation tillföra bestämmelser om vad som blir utfallet för fordringarna då arbetstagaren har avlidit före eller efter beslutet om konkurs eller rekonstruktion.

Statens rätt till betalning av arbetsgivaravgifter för utbetald lönegaranti i företagsrekonstruktion

Enligt förslaget ska vid rekonstruktion staten ha rätt till betalning från gäldenären för de arbetsgivaravgifter som Skatteverket har betalat enligt socialavgiftslagen avseende lönegarantibelopp som omfattas av statens rätt mot gäldenären.

REKON delar utredningens synsätt att frågan om återbetalningsskyldighet för arbetsgivaravgifter ställer sig annorlunda vid konkurs i jämförelse med rekonstruktion, av de skäl som framförs i utredningen. REKON anser också – i likhet med utredningen – att fordran på återbetalning ska anses ha uppkommit före beslutet om rekonstruktion och att den därför kommer att omfattas av en eventuell nedskrivning i en rekonstruktionsplan.

Ett genomförande av lagförslaget i denna del kommer dock otvetydigt att bli konkursdrivande, eftersom den ökade ekonomiska belastningen genom återbetalningsskyldigheten innebär att färre företag kommer i fråga för ett rekonstruktionsförfarande.

Uppgifter från Skatteverkets verksamheter och sekretessbestämmelser i förhållande till förvaltarna och rekonstruktörerna

REKON tillstyrker förslaget att Skatteverkets brottsbekämpande verksamheter och andra myndigheter ska lämna upplysningar till lönegarantin. I sammanhanget erinrar REKON om att motsvarande uppgifter i många fall skulle komma till stor nytta även vid de brottsutredningar som förvaltarna genomför enligt konkurslagen.

I allmänhet saknas det skäl att upprätthålla sekretessbestämmelser mot förvaltaren i dennes brottsutredning och det gäller särskilt information som konkursgäldenären har rätt att få ut, men som inte vidarebefordras till förvaltaren eftersom konkursgäldenären inte medverkar i utredningen.

Särskild underrättelseskyldighet för konkursförvaltare och rekonstruktör

REKON avstyrker förslaget om en vitessanktionerad upplysningsplikt för förvaltare och rekonstruktörer, eftersom denna vitesmöjlighet framstår som överflödig. Skälen är följande.

Skatteverket har i egenskap av borgenär en omfattande rätt att få information från förvaltaren och rekonstruktören enligt konkurslagen och lagen om företagsrekonstruktion. Om en förvaltare eller rekonstruktör skulle brista i sina åligganden finns därtill ett flertal sanktioner som kan beslutas enligt konkurslagen och lagen om företagsrekonstruktion. Advokater står också under tillsyn av

Tillsynsmyndigheten i konkurser och Advokatsamfundet, där Advokatsamfundet kan påföra sina medlemmar olika disciplinära påföljder.

Piteå dag som ovan

REKONSTRUKTÖRS- & KONKURSFÖRVALTARKOLLEGIET (REKON) I SVERIGE

Hans Andersson

Ordförande

Rekonstruktör- &
Konkursförvaltarkollegiet
(REKON)

c/o Advokatbyrån Kaiding
Box 114, 941 23 Piteå